

JAARVERSLAG 2019

Voorwoord

'Alles begint met nabij zijn'.

Dit las ik in een artikel op Sociaal.Net en ik was meteen mee. De auteur vertelt ons dat je pas impact kan hebben op iemand als je een band kan opbouwen. Ze had er ook een mooie theorie voor: presentietheorie. Soms is het zoeken naar de grens tussen nabijheid en professionele afstand, maar deze werkwijze wordt meestal ervaren als erg betekenisvol door zowel de persoon of groep in de begeleiding als door de professional. 'Het is een basishouding waarbij je met mensen in dialoog gaat, moeite doet om de stap naar hun leefwereld te zetten, er inzicht in probeert te krijgen en oprecht geïnteresseerd bent. Zo bouw je aan een stevige vertrouwensrelatie.' Ik kon het niet beter verwoorden.

Deze werkmethode impliceert een bepaalde traagheid van werken. Banden opbouwen en nabij zijn vragen tijd. En die tijd hebben we vaak niet. Nog minder nu onze overheid beslist heeft om het mes te zetten in de subsidies, ook bij Steunpunt Adoptie. We moeten 'meer efficiënt' werken.

De impact van welzijnswerk is moeilijk in cijfers te gieten. We kunnen dit niet vergelijken met het aantal producten dat in een fabriek gemaakt wordt. Wij vertrekken vanuit waarden, die we telkens opnieuw willen vermelden in onze jaarverslagen. Omdat ze zo belangrijk zijn. Omdat ze het fundament zijn van onze organisatie en onze manier van werken. Respectvol, betrokken, verbinden, toegankelijk en deskundig.

Laten we een pleidooi houden voor het behoud van nabijheid, voor een kwalitatieve en menselijke manier van omgaan met onze doelgroepen. Omdat we geloven dat vooral die menselijke warmte 'meer efficiënt' is, meer impact heeft.

Hoeveel menselijke warmte hebben we geproduceerd vorig jaar? Geen fabrieken met tellers, wel een onlineregistratiesysteem, taarten en grafieken. We registreren elke informatie- en nazorgvraag die bij onze dienst terechtkomt. Sinds 2019 tellen we ook de vele betekenisvolle contacten van a-Buddy via chat, telefoon, mails en F2F contacten. Het is duidelijk dat steeds meer geadopteerden hun weg vinden naar Steunpunt Adoptie en a-Buddy.

Deze doelgroep was ook in groten getale aanwezig op het symposium interlandelijke adoptie i.s.m. UGent en 3 andere Vlaamse universiteiten. Hier gaven we het woord aan verschillende nationale en internationale onderzoekers uit de sociale en humane wetenschappen. Boeiende dagen, kritische vragen. Zoals bijvoorbeeld over de toekomst van interlandelijke adoptie.

We blijven nadenken over de tendensen in adoptie. Maar het blijft gelukkig niet bij denken alleen. Integendeel. In 2020 werken we samen met onze partners aan de uitbouw van een nazorgnetwerk voor adoptiegezinnen en geadopteerden. Nieuwe projecten zoals 'a-search' staan in de steigers, de buddy's organiseren nieuwe aB-days voor volwassen geadopteerden en professionals worden verder geïnformeerd over adoptiesensitieve thema's en onderzoek via een nieuwe nieuwsbrief. We zetten volop in op nieuwe media (webinars en podcasts) en daarnaast staan ook een boekvoorstelling en een educatief project op het programma in 2020.

Omdat we willen ingaan op wat leeft bij onze doelgroepen.

Omdat we nabij willen zijn!

Inge Demol,

Directeur Steunpunt Adoptie

INHOUDSTABEL

Voor wie	5
Ons aanbod	7
1. Informeren en voorbereiden op adoptie	7
1.1 Informatiesessies	7
1.2 Voorbereidingscursus	8
1.3 Allerlei informatievragen	11
2. Nazorg	11
2.1 Individuele gesprekken	11
2.2 In groep	15
2.3 a-Buddy	16
3. Vorming en expertise	18
3.1 Vormingsaanbod	18
3.2 Online leerplatformen	22
Onze communicatie	24
Onze partners	26
Onze medewerkers	27
Onze plannen voor 2020	28

Waarde - betrokken

Dag in dag uit zetten we ons in voor een adoptiealerte samenleving. We volgen de actualiteit in het adoptielandschap op de voet en zijn alert voor wat er leeft bij adoptiebetrokkenen. In alles wat we doen stellen we geadopteerden en hun gezin centraal.

VOOR WIE

Steunpunt Adoptie heeft een gevarieerde dienstverlening voor adoptiebetrokkenen. We richten ons op een divers publiek dat uit verschillende doelgroepen bestaat. Onze primaire doelgroepen zijn geadopteerden, kandidaat-adoptieouders, adoptieouders, geboorteouders, professionals en studenten.

Elk van deze doelgroepen heeft zijn eigen vragen, eigen verwachtingen en verzuchtingen, eigen doelen en belangen. Wij bieden een antwoord op de behoeften van deze verschillende groepen door vorming, begeleiding en informatie aan te bieden.

Kandidaat-adoptieouders ontmoeten we tijdens de informatiesessies, de voorbereidingscursus op adoptie, onze jaarlijkse panelavond en avond over medische achtergrond van het adoptiekind.

Adoptieouders (en hun naaste omgeving) kunnen in het kader van de afreis naar het herkomstland voor het ophalen van hun adoptiekind, voor ondersteuning en begeleiding terecht bij ons voor EHBA ondersteuning (Eerste Hechting bij Adoptie). Eenmaal het adoptiekind in het gezin is aangekomen en opgenomen, kruisen onze wegen weer in de nazorg. Wij bieden adoptieouders ondersteuning in groep of op maat.

Geadopteerden zien we terug als tiener op de avontuurlijke A-teensdagen en als ze (jong-)volwassen zijn. Als tiener willen ze gewoon samen leuke dingen doen met andere geadopteerden. De (jong-)volwassen geadopteerden die tot bij ons komen, hebben zeer uiteenlopende vragen. Die vragen variëren van een ontmoeting met andere geadopteerden naar ondersteuning bij de inzage van het adoptiedossier of problemen waar ze tegenaan lopen. Kortom zowel praktische, relationele, emotionele als existentiële vragen.

Geboorteouders komen meer en meer naar buiten met hun verhaal, ook bij ons. Het gaat over een kleinere doelgroep die niet altijd even zichtbaar is. We creëren ontmoetingsplekken om deze doelgroep te bereiken. Zo ontmoeten we geboorteouders tijdens panelavonden en ontmoetingsmomenten met geadopteerden en adoptieouders. Indien de vraag wordt gesteld, brengen we hen in contact met andere geboorteouders. Ouders uit het buitenland, die op zoek zijn naar hun afgestane kind in België, kunnen beroep doen op een nazorgmedewerker van Steunpunt Adoptie als brugfiguur.

Professionals, werkzaam binnen de adoptiesector of daarbuiten, kunnen bij ons terecht met adoptiegerelateerde vragen. We kunnen de vragen van deze doelgroep in twee categorieën opsplitsen. Enerzijds komen (adoptie-) hulpverleners, leerkrachten en andere professionals tot bij ons voor vorming of coaching. Anderzijds krijgen we van hen ook specifieke nazorgvragen. We zien het dan ook als een essentiële opdracht om een adoptiesensitief hulpverleningsnetwerk uit te bouwen en goede samenwerkingsverbanden op te zetten en te verstevigen.

Zowel **studenten** uit het middelbaar als uit het hoger onderwijs komen bij ons aankloppen met diverse vragen. Sommige studenten vragen hulp en ondersteuning in het kader van hun eindwerk of een geïntegreerde proef, anderen willen één of meerdere dagen komen meewerken in onze organisatie of zijn op zoek naar informatie over diverse thema's rond adoptie. Wij sporen de studenten aan om zoveel mogelijk zelf opzoekwerk te doen en helpen hen op weg via doorverwijzing naar goede bronnen.

Waarde - respectvol

Met een open geest en zonder vooroordelen helpen we alle adoptiebetrokkenen: kinderen en volwassenen, ouders én professionals. Voor ons is iedereen gelijkwaardig en elke vraag wordt zonder oordeel en discreet behandeld. Samen zoeken we naar passende antwoorden.

ONS AANBOD

1 Informeren en voorbereiden op adoptie

1.1 Informatiesessies

Kandidaat-adoptieouders die de adoptieprocedure willen opstarten, zetten de eerste stap tijdens onze **informatiesessies**.

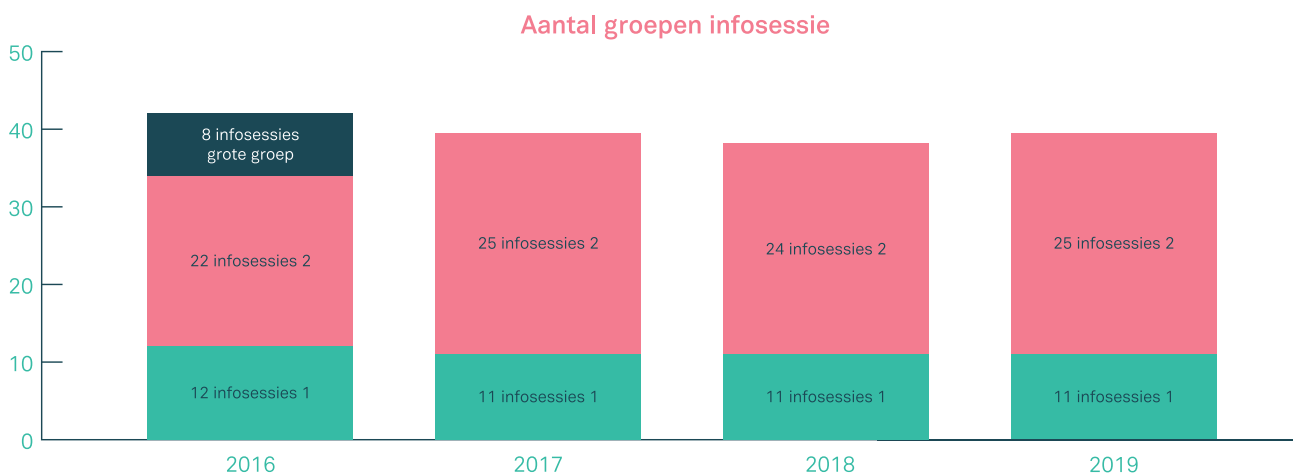
We organiseren twee opeenvolgende informatiesessies:

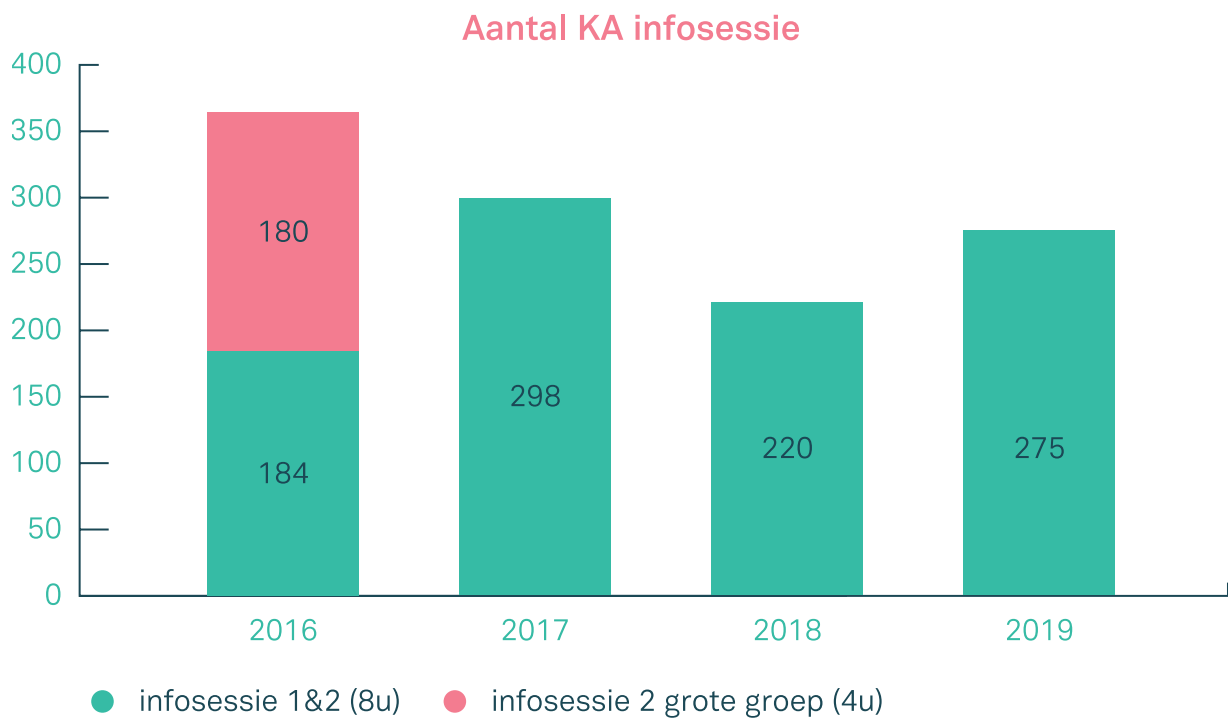
- informatiesessie 1: informatieoverdracht in grote groep (30 kandidaat-adoptiegezinnen).
- informatiesessie 2: interactief werken in kleine groep (maximaal 12 kandidaat-adoptiegezinnen).

De thema's van infosessie 1 zijn: het adoptielandschap in Vlaanderen, de verschillende juridische vormen van adoptie, de Vlaamse adoptieprocedure, de actuele situatie van adoptie, de adoptiedriehoek, het belang van het kind, winst en verlies in adoptie, kinderen met bijzondere ondersteuningsbehoeften.

Tijdens infosessie 2 bieden we inzichten in volgende thema's: fundamentele breuken bij adoptiekinderen, herstel van trauma en hechtingsrelaties, verlieservaring en rouwproces bij ouders, kinderwens en noden van het kind, ontwikkelen van vaardigheden en draagkracht van adoptieouders.

In 2019 organiseerden we 11 informatiesessies 1 en 25 informatiesessies 2. Elke kandidaat-adoptieouder is verplicht om beide informatiesessies te volgen.

275 gezinnen (koppels of alleenstaanden) volgden in 2019 infosessie 1 en 2. **52** koppels of alleenstaanden beslisten om na de eerste infosessie te stoppen of het vervolg van de procedure uit te stellen.

In 2019 merken we in vergelijking met het voorgaande jaar een stijging van **25%** kandidaat-adoptieouders die deelnemen aan een informatiesessie.

1.2 Voorbereidingscursus

Na het volgen van de infosessies is de tweede stap in de verplichte adoptieprocedure de **voorbereidingscursus** op adoptie. Enkel kandidaat-adoptieouders die de informatiesessies hebben gevolgd, kunnen deelnemen aan de voorbereiding op adoptie (18 uur).

De voorbereidingscursus voor kandidaat-adoptieouders die een niet-gekend kind willen adopteren, neemt drie dagen in beslag. Kandidaat-adoptieouders die een gekend kind (vb. stiefkind, pleegkind) willen adopteren of een intrafamiliale adoptie willen realiseren (adoptie van een familielid uit het buitenland) volgen bij ons een voorbereiding van een dag.

✓ Voorbereiding 'adoptie van een niet gekend kind'

We vinden het belangrijk dat kandidaat-adoptieouders tijdens de voorbereiding **een realistisch beeld** krijgen van het soort kinderen dat geplaatst wordt voor adoptie. Zo kunnen zij inschatten of ze de draagkracht hebben die nodig is om een kind een nieuwe opvoedingskans te bieden.

In de voorbereiding laten we kandidaten nadenken over de **relatie tussen de adoptieouders, geadopteerden en geboortefamilie**. Hoewel iedereen met elkaar verbonden is, is er vaak letterlijk, en soms ook figuurlijk, een afstand.

Het blijft voor veel gezinnen een uitdagende oefening om na te denken over de zwaarte van de ondersteuningsbehoefte van het kind en tegelijkertijd de eigen grenzen te respecteren. Waar we voorheen focusten op 'wat' deze special needs juist zijn, gaan we nu in op 'hoe' deze special needs een plaats krijgen in het gezinsleven. **Draaglast en draagkracht** zijn hier twee centrale begrippen, die door beeldmateriaal en oefeningen worden geïllustreerd en tastbaar gemaakt.

Kandidaat-adoptiegezinnen, koppels of alleenstaanden, werden in kleine groepjes van 8 à 10 gezinnen voorbereid in Gent, Brussel of Antwerpen. We organiseerden in 2019 **19** groepen.

In het kader van de voorbereiding organiseerden we twee vormingsavonden, buiten het verplichte voorbereidingsprogramma: een avond over **medische zaken verbonden aan adoptie**, door dr. Tiny Boiy, en een **panelavond** waarbij 6 personen (twee geadopteerden, twee geboorteparenten en twee adoptieouders) hun persoonlijke verhaal vertelden.

In 2019 vervulde **164 gezinnen** de cursus en kregen een attest. Hiermee konden ze de procedure verderzetten bij de familierechtbank tot het verkrijgen van een geschiktheidsvonnis.

Het aantal toegekende attesten staat al enkele jaren in contrast met het **aantal geplaatste adoptiekinderen: 28 interlandelijke en 15 binnenlandse adopties in 2019**. Vanuit dat oogpunt is het moeilijk te motiveren waarom er elk jaar zoveel kandidaat-adoptieouders worden voorbereid.

Deelname (met attest)	2016	2017	2018	2019
Adoptie van een niet-gekend kind	134	142	151	164

Kandidaat-adoptieouders die de voorbereiding reeds in het verleden hebben gevolgd en voor een tweede of derde adoptie gaan, kunnen een **duplicaat attest** opvragen aan Steunpunt Adoptie.

In 2019 leverden we **16 duplicaten** voorbereiding op adoptie af.

✓ Voorbereiding 'intrafamiliale adoptie'

Het voorbereidingsprogramma 'Intrafamiliale adoptie' is gericht op kandidaat-adoptieouders die een kind willen adopteren uit het buitenland waarmee ze (tot de derde graad) verwant zijn. Deze voorbereiding duurt een dag. Omdat de betrokken kandidaat-adoptieouders vaak uit verschillende landen afkomstig zijn en bijgevolg anderstalig zijn, geven we de intrafamiliale voorbereiding in drie talen: Nederlands, Frans en Engels.

Deze voorbereiding werd voorafgegaan door een gesprek bij het Vlaams Centrum voor Adoptie aangaande de algemene procedure die van toepassing is bij een intrafamiliale adoptie.

Deze voorbereiding werd in 2018 **vier** keer georganiseerd. **Tien gezinnen** namen deel en ontvingen een attest.

Deelname (met attest)	2016	2017	2018	2019
Intrafamiliale adoptie	16	9	9	10

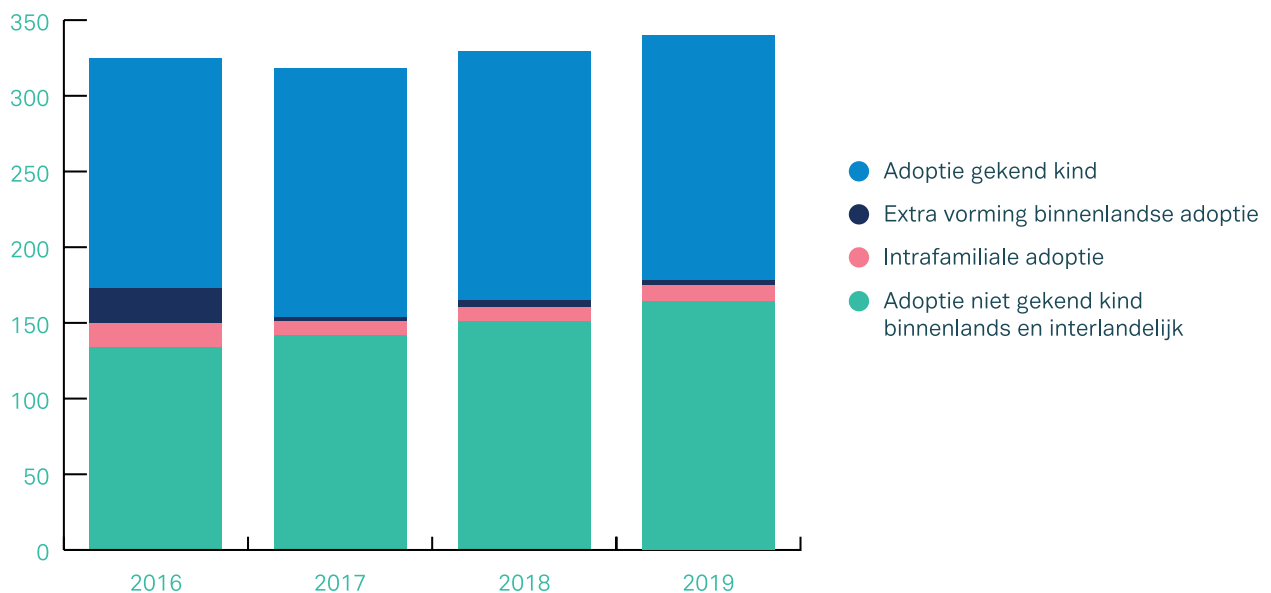
✓ Voorbereiding 'adoptie van een gekend kind'

Wie een gekend kind wil adopteren moet ook een voorbereiding op adoptie volgen. Deze voorbereidingscursus moet, in tegenstelling tot de andere voorbereidingscursussen, niet in gezin gevolgd worden, maar is enkel bedoeld voor de persoon die het kind adopteert. De deelnemers van deze voorbereiding zijn voornamelijk kandidaat-adoptieouders die het kind van hun partner wensen te adopteren. Ook pleegouders en mensen die het kind van een draagmoeder willen adopteren dienen zich in te schrijven voor deze voorbereiding.

163 gezinnen (koppels of alleenstaanden) namen deel aan deze voorbereiding, georganiseerd in 10 groepen.

Attesten	2016	2017	2018	2019
Adoptie gekend kind	152	164	164	163

Aantal gezinnen voorbereid op adoptie

Aantal deelnemers voorbereid op adoptie kent een lichte stijging van 2,4%

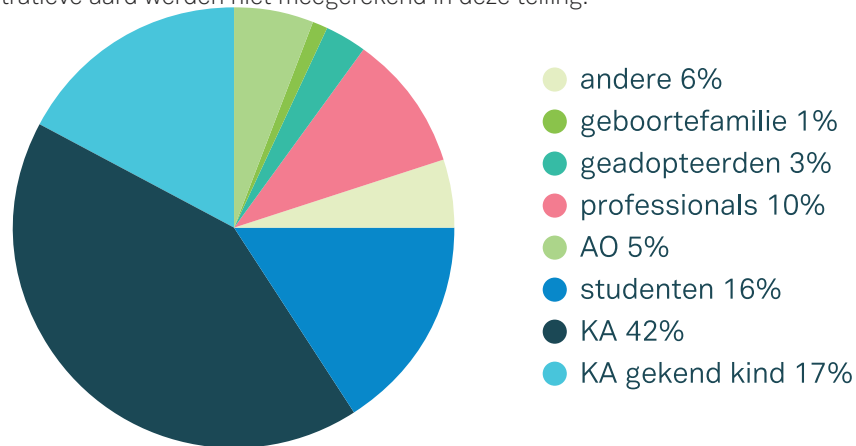
In totaal hebben **337 gezinnen** (koppels of alleenstaanden) in 2019 een specifieke voorbereiding gevolgd bij Steunpunt Adoptie. In vergelijking met het voorgaande jaar merken we een lichte stijging in het aantal deelnemers met **2,4%**.

Aantal gezinnen voorbereid op adoptie	2016	2017	2018	2019
Adoptie niet gekend kind	134	142	151	164
Totaal	325	318	329	337

Aantal gezinnen voorbereid op adoptie	2016	2017	2018	2019
Intrafamiliale adoptie	16	9	9	10
Extra vorming binnenlandse adoptie	23	3	5	4
Adoptie gekend kind	152	164	164	163
Totaal	325	318	329	337

1.3 Allerlei informatievragen

In totaal registreerden we in 2019 **452 informatievragen** die beantwoord werden door een educatief medewerker. Vragen van administratieve aard werden niet meegerekend in deze telling.

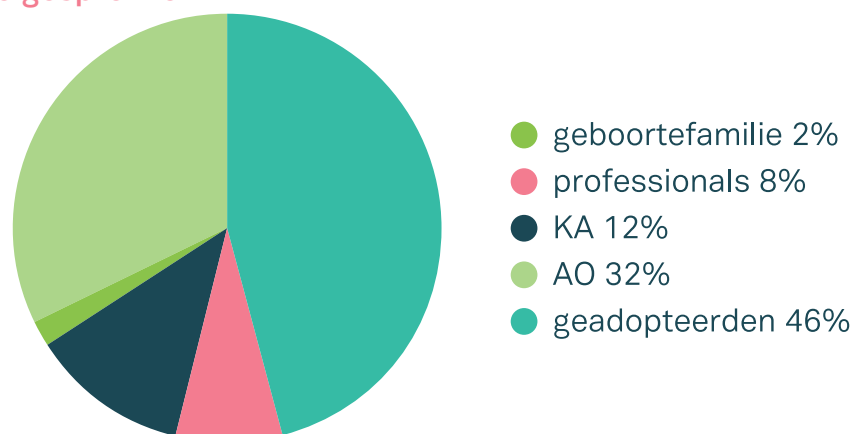

59% van de vragen is afkomstig van kandidaat-adoptieouders. Het merendeel van hun vragen gaat over de adoptieprocedure. Bijna een vijfde van deze groep zijn mensen die een gekend kind willen adopteren. Zij hebben vooral nood aan juridische ondersteuning en indien nodig verwijzen we hen door naar het Vlaams Centrum voor Adoptie.

Naast kandidaat-adoptieouders komen ook studenten (16%) in het kader van hun thesis, geïntegreerde proef of andere schoolwerken bij ons aankloppen met informatievragen.

2 Nazorg

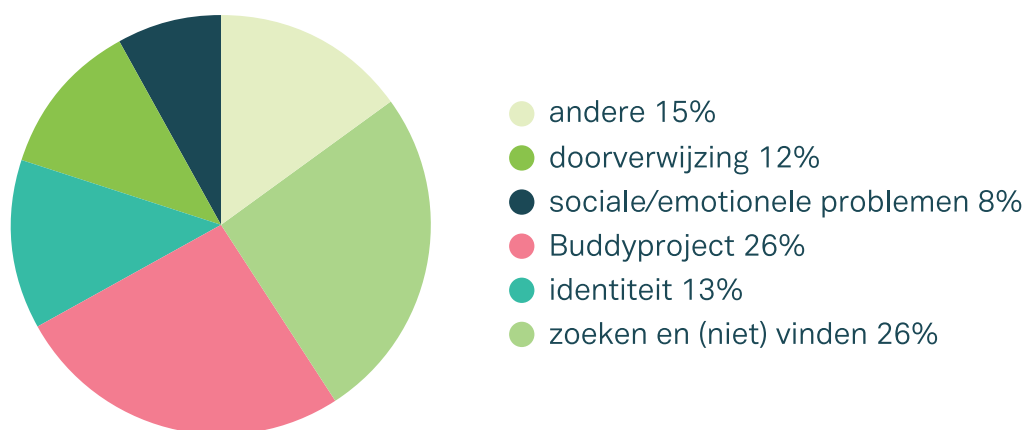
2.1 Individuele gesprekken

We bieden ondersteuning in groep of op maat. Voor persoonlijke begeleiding of een gesprek kunnen geïnteresseerden ons contacteren via mail, telefoon, sociale media of face-to-face.

Om onze hulpverlening zo laagdrempelig mogelijk te houden, is persoonlijke begeleiding gratis.

Zowel de **geadopteerden (46%)** als de **adoptieouders (32%)** vinden gemakkelijk hun weg naar Steunpunt Adoptie voor nazorg.

Het nazorgaanbod voor **geadopteerden** werd in 2018 uitgebreid met de oprichting van a-Buddy. In 2019 zetten we volop in op de uitbreiding en bekendmaking van het project (zie pag. 16). De cijfers van a-Buddy werden meegerekend in deze resultaten.

Geadopteerden stelden ons **470 nazorgvragen** in 2019. Ze namen voornamelijk contact op via mail of sociale media. De begeleidingsgesprekken verliepen vaak via face-to-face contact, mail of telefoon, maar ook via beeldbellen.

Geadopteerden hebben vragen over en worstelen met:

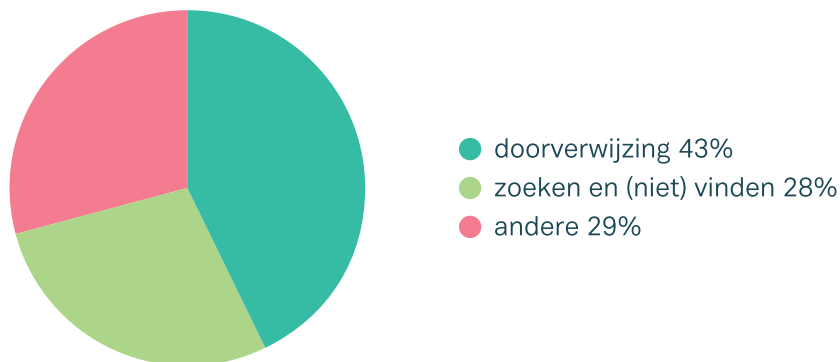
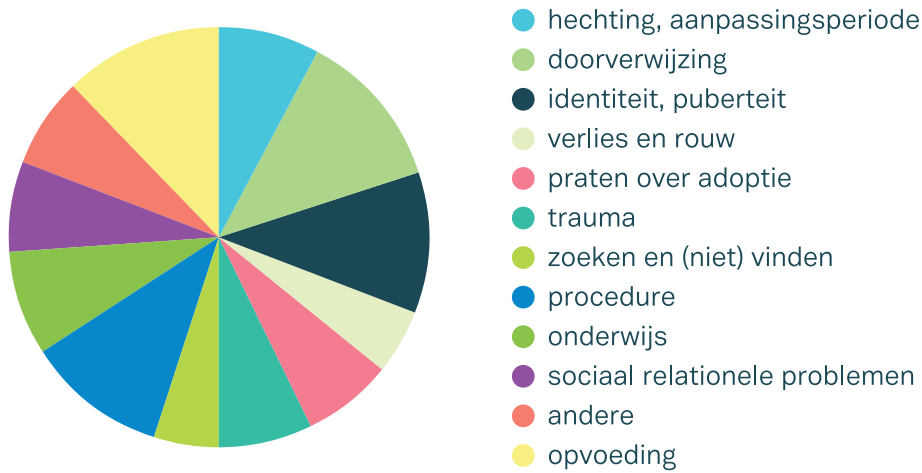
Het ondersteuningstraject bij nazorgvragen van geadopteerden is gemiddeld intensiever dan bij andere doelgroepen. Vaak zijn er meerdere gesprekken nodig.

Adoptieouders leren ons kennen in de voorbereiding op adoptie en kennen het aanbod van Steunpunt Adoptie. Zodoende is de drempel laag en nemen ze gemakkelijk contact met ons op tijdens de eerste periode na aankomst. De voorbereiding maakt de adoptieouders sensitief, signalen worden opgepikt en getoetst met een nazorgmedewerker.

Adoptieouders bereikten ons met hun vragen via telefoon en mail. We noteerden **331 nazorgvragen** voor deze doelgroep.

De meeste nazorgvragen waren van die aard dat de nazorggesprekken via telefoon konden worden gehouden. In an-

dere situaties werden adoptieouders uitgenodigd voor één of meerdere gesprekken op kantoor.

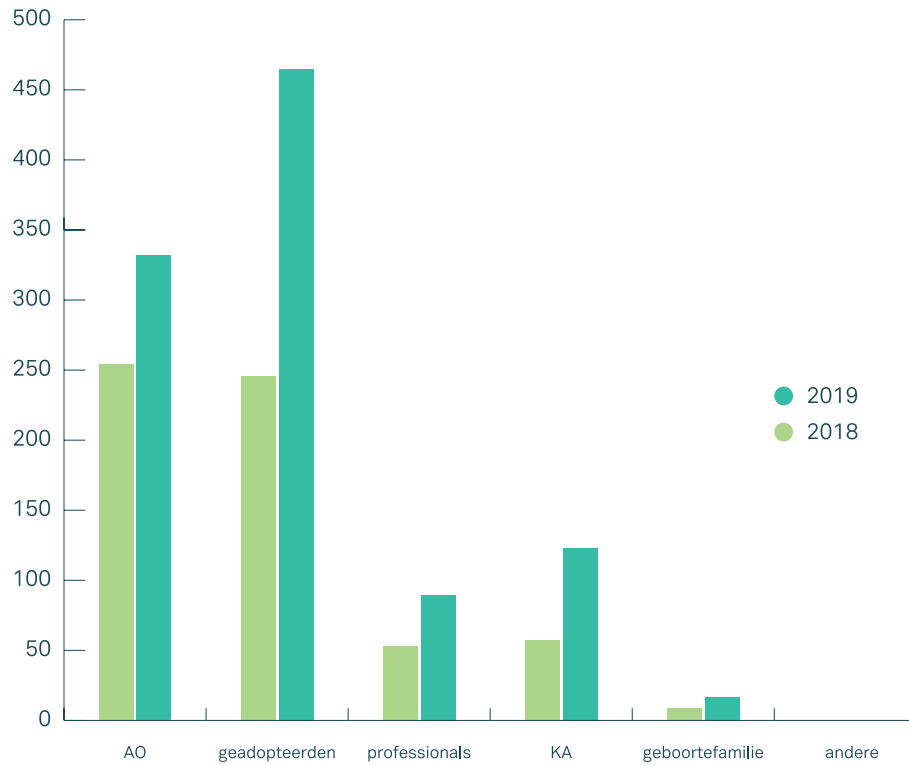
Adoptieouders vragen ons vooral advies over volgende thema's:

Geboortefamilies contacteerden ons per telefoon, mail of sociale media. In 2019 ontvingen wij 35 nazorgvragen van deze doelgroep. Deze vragen gingen over:

Professionals vormen een zeer diverse groep. Met professionals duiden we zelfstandige therapeuten, de adoptiediensten, CLB-medewerkers en leerkrachten, hulpverleningsteams rond een bepaald adoptiegezin, enz. Zij contacteerden ons voornamelijk via telefoon of mail. In 2019 noteerden we 85 nazorgvragen. Ze vroegen ons professioneel advies of contacteerden ons met de vraag naar literatuurlijsten. Ze stelden ons vooral de vraag hoe men als school of als team het best ondersteuning kan bieden aan kinderen met een kwetsbare voorgeschiedenis.

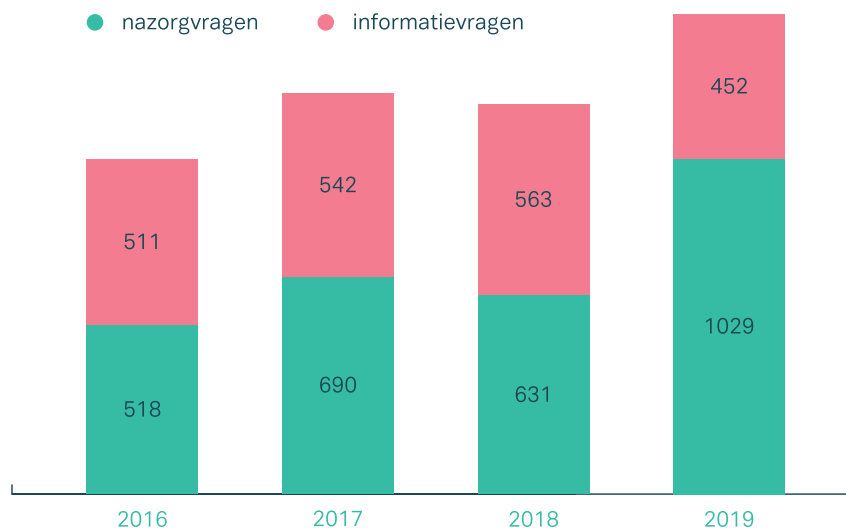
Ook professionals die op zoek zijn naar een doorverwijzing voor hun cliënt, namen met ons contact op voor extra informatie bij de verschillende personen of instanties die te vinden zijn op onze adoptiekaart.

125 **Kandidaat-adoptieouders** kwamen bij ons terecht met een nazorgvraag. Hun vragen gingen voornamelijk over

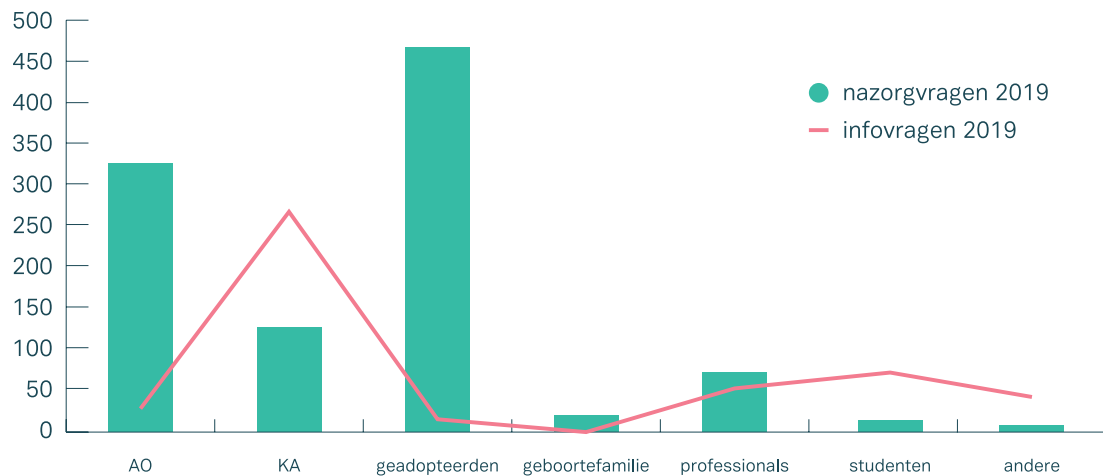

hun toekomstig adoptiekind: “Wat doe je met de naamgeving van je kind”, “Welke rootsinfo krijg je”, “Hoe bereid je je voor op de komst van je kind”, “Heb je bijzondere aandacht nodig voor taal en voeding”, enz. Maar naast al deze voornamelijk praktische vragen, stelden sommigen kandidaat-adoptieouders ook ethische vragen over adoptie van een kind uit het buitenland en hadden vragen over hun gesprek bij de Dienst Maatschappelijk Onderzoek.

Tegenover 2018 is er een **stijgende trend (63%)** merkbaar in het aantal nazorgvragen dat ons heeft bereikt in 2019.

We zien een stijging in alle doelgroepen (van adoptieouders tot geboortefamilie).

Onderstaande grafiek, die de evolutie van info- en nazorgvragen weergeeft, toont aan dat het aantal informatievragen doorheen de jaren gelijk blijft of zelfs afneemt, maar dat de nood aan nazorg steeds belangrijker wordt.

Waar kandidaat-adoptieouders vooral bij ons terecht komen met informatievragen, zien we in de grafiek hieronder dat nazorg zowel voor adoptieouders als voor geadopteerden erg belangrijk is.

2.2 In groep

Samen met anderen nadenken over nazorgvragen kan extra ondersteunend werken, net omdat die (h)erkenning aanwezig is. Naar elkaars verhalen luisteren en ervaringen uitwisselen helpt je de dingen soms in een ander perspectief te zien. Omdat we dit belangrijk vinden en willen stimuleren, organiseren we regelmatig nazorgtrajecten in groep.

- **Er was eens..? Volwassen geadopteerden op zoek naar het begin van hun verhaal**

Tijdens twee sessies maken we samen met andere volwassen geadopteerden tijd en ruimte vrij om te kijken naar vragen en ervaringen. In gesprek met elkaar en op creatieve manieren gaan we dieper in op wat hen bezig houdt. In 2019 organiseerden we deze groepsbegeleiding samen met Elsa Esperanza Lebbink, ritueel coach en zelf geadopteerd uit Colombia.

- **Grootoudercursus**

Als grootouder speel je een belangrijke rol in de opvoeding van je kleinkind. Een kleinkind uit een ver land krijgen is boeiend, leuk, uitdagend, maar ook wel anders. Met andere adoptiegrootouders kunnen deelnemers tijdens deze vorming gedachten en ervaringen uitwisselen en samen zoeken naar de extra's verbonden aan

adoptie.

- **Stevige Start**

Deze groepsbegeleiding ondersteunt adoptieouders tijdens de eerste jaren met hun adoptiekind. We bieden handvatten om mee aan de slag te gaan en versterken adoptieouders in hun rol als ouder. Uitwisseling van ervaringen met andere adoptieouders biedt (h)erkenning en steun. De bijeenkomsten zijn een combinatie van theorie, praktische tips en samen zoeken naar antwoorden in de eerste fase van adoptie. De begeleiders gaan samen met de deelnemers aan de slag met de concrete vragen en situaties van de deelnemers. Aan de hand van die vragen en situaties bepalen ouders dus zelf de inhoud.

2.3 a-Buddy

a-Buddy werd gelanceerd op 28 september 2018. In 2019 vonden er 29 anonieme chatgesprekken plaats en 25 vastebuddyaanvragen. Vijf aanvragers hebben inmiddels al offline afgesproken met hun vaste buddy. Zowel tijdens anonieme chatgesprekken als tijdens gesprekken met vaste buddy's gaat het vooral over biologische ouders en adoptieouders. Tijdens de gesprekken vloeien de onderwerpen in elkaar over. Het is daarom moeilijk om telkens één onderwerp op een gesprek te plakken. Om de buddy's tijdens deze gesprekken – die soms zwaar kunnen zijn – te ondersteunen, voorzien we vormingen op maat en op vraag van de buddy's. Het is alleszins opvallend dat de vastebuddychat meer bereik heeft dan de anonieme chat.

Eind juni organiseerden we een opleidingsweekend voor twaalf nieuwe kandidaat-buddy's. Op vrijdagavond en zaterdag lag de nadruk op kennismaking en teambuilding, op zondag werd a-Buddy van dichterbij bekeken via oefeningen en workshops die begeleid werden door de eerste lichte buddy's.

Waarde - deskundig

We beschikken over de nodige ervaring en vaardigheid om kwalitatieve vorming, begeleiding en nazorg te geven. Dankzij een uitgebreid nazorgaanbod verhoogt onze deskundigheid dagelijks. We werken samen met wetenschappelijke instellingen en professionals uit de adoptiesector om kennis uit te wisselen en te vergroten. We blijven groeien in onderbouwde en relevante visie over adoptiethema's.

Een van de hoogtepunten van 2019 was het meterschap van Dalilla Hermans. Vanuit haar eigen adoptieverhaal zag ze onmiddellijk het belang in van a-Buddy en wilde via een meterschap haar steentje bijdragen.

In het najaar werd a-Buddy één jaar. Naar aanleiding van die gelegenheid organiseerden we een feestje voor de buddy's, hun vrienden en familie en sympathisanten. Eind 2019 werd de kernwerkgroep van a-Buddy opgericht: een werkgroep met tien buddy's, Margot en Inge. Deze kernwerkgroep stippelt op inhoudelijk en strategisch niveau mee de toekomst van a-Buddy uit.

In 2020 organiseert a-Buddy opnieuw drie a-teensdagen in samenwerking met VAG. Daarnaast roepen we ook de aB-days in het leven: een nieuwe reeks evenementen voor geadopteerden en hun omgeving.

3 Vorming en expertise

3.1 Vormingsaanbod voor geadopteerden, adoptieouders, geboortemoeders en professionals

In 2019 pakten we uit met een gevarieerd groepsaanbod. Daarnaast organiseerden we vier activiteiten: een panel, een adoptiecafé, twee A-teensdagen i.s.m. VAG en het symposium. Ook zetten we verder in op het initiatief om bestaande groepen te ondersteunen in hun nazorgwerking.

De vormingen organiseerden we ofwel in eigen beheer ofwel gingen we hiervoor een samenwerking aan met onze partners Vereniging voor Adoptiekind en Gezin (VAG) en Vormingscentrum Opvoeding en Kinderopvang (VCOK).

Vormingen in 2019

- **De medische achtergrond van mijn adoptiekind: bekend of onbekend**

Bij buitenlandse adoptiekinderen komen er vaak medische problemen voor waarmee een doorsnee arts niet vertrouwd is. Tijdens deze vormingsavond gaf kinderarts dr. Tine Boiy uitleg over de medische achtergrond van de adoptiekinderen.

- **Het adoptiekind op de basisschool**

Adoptiekinderen passen zich vaak snel aan. Door een moeilijke voorgeschiedenis of de status van adoptie kunnen ze soms toch problemen ondervinden bij de schoolse vaardigheden, hun zelfbeeld en gedrag in de klas. De gewone opvoedingsmethodes hebben vaak geen vat op deze kinderen omdat er andere mechanismen sterker doorspelen, zoals een onveilige hechtingsrelatie of extreme nood aan controle en overlevingsstrategieën. Deze vorming gaven we een kader mee van waaruit we het gedrag en de moeilijkheden van adoptiekinderen kunnen begrijpen. Er werden ook concrete tips en heel wat voorbeelden aangereikt om hiermee om te gaan.

- EHBA

Adoptiekinderen hebben vaak negatieve ervaringen waardoor ze heel wat extra's nodig hebben om een vertrouwensrelatie te kunnen opbouwen met volwassenen. Zeker kort na aankomst in het gezin gaat hier veel aandacht naartoe. Het is belangrijk dat alle mensen die een rol zullen spelen in het leven van het adoptiekind begrijpen dat het kind nood heeft aan een specifieke aanpak en dat ze ook zelf weten hoe ze daar een rol in kunnen spelen. Deze vormingsavond was er voor kandidaat-adoptieouders, hun familie, vrienden en iedereen die bij het kind betrokken zou zijn (bijvoorbeeld: kinderopvang, de school, enzovoort).

Nieuwe vormingen in 2019

- Webinars

In samenwerking met VCOK organiseerden we in 2019 voor het eerst een webinarreeks. Thema van deze reeks was verwantschap en roots. We vertrokken vanuit de wetenschap met bio-eticus Kristien Hens. Tijdens de tweede avond gingen we verder naar de (adoptie-)praktijk, begeleid door onze medewerkers Kristina en Katherine. We eindigden de reeks met een panel waar we getuigenissen deelden. Donorkid Steph Raeymaekers en geadopteerde Sarah Quintens vertelden over hun eigen ervaringen en beantwoordden vragen uit het (thuis) publiek. Een webinarreeks als deze maakt het mogelijk om een veel groter publiek te bereiken. Omdat de webinars gratis waren, waren deze avonden ook meteen heel laagdrempelig.

Activiteiten 2019

- Panel

Op vrijdag 29 november namen twee geadopteerden, twee adoptieouders en één geboortemoeder vooraan plaats in de theaterzaal van CC De Werf, Aalst. Het publiek: geadopteerden, geboortemoeders, (kandidaat-)adoptieouders, professionals,... Met aandacht werden de kwetsbare, maar veerkrachtige verhalen van onze panelleden beluisterd. En hoewel elke getuigenis vertrok vanuit een andere invalshoek in de adoptiedriehoek, deelden ze vaak dezelfde emoties. Thema's als verlies, hechting en identiteit brachten herkenning en steun.

- Symposium

Op 26 en 27 april 2019 organiseerde Steunpunt Adoptie in samenwerking met vier Vlaamse universiteiten (UGent, UA, VUB en KULeuven) in Brussel een symposium waar we ons bogen over vragen rond de toekomst van interlandelijke adoptie. Hiervoor gaven we het woord aan verschillende nationale en internationale onderzoekers uit de sociale en humane wetenschappen. In dialoog met het aanwezige publiek gingen we op zoek naar mogelijke antwoorden op belangrijke vraagstukken in het hedendaagse adoptiedebat.

Tijdens de eerste dag van de tweedaagse (in het Engels) stond de toekomst van interlandelijke adoptie centraal. Is de huidige daling van het aantal interlandelijke adopties een crisis of een positieve evolutie? De tweede dag (in het Nederlands) zoemden we in op de ervaringen en uitdagingen van interlandelijk geadopteerden.

- **A-teensdagen (i.s.m. VAG)**

In 2019 organiseerden we twee A-teensdagen, in samenwerking met VAG. In mei bouwden we samen met de a-teens vloten in Leuven. Waterpret verzekerd! In november trokken we naar Stabroek voor een namiddag paintball. Na elke activiteit bereidden we samen het avondmaal en schoven we gezamenlijk aan tafel.

- **Adoptiecafé**

De tuin van Steunpunt Adoptie is de ideale plek om het jaarlijks adoptiecafé te organiseren, een avond vol ontmoeting. De één komt om de groep uit de voorbereidingscursus terug te zien, de ander om rond het kampvuur bij te praten met bevriende geadopteerden. Tussen al het gezellige geklets door werd er een speed-date georganiseerd. Waar er eerst met aarzeling werd aangesloten in de rij, was het protest groot telkens de minuut gepasseerd was en er moest worden doorgeschoven. Zoals gewoonlijk was het Adoptiecafé ook dit jaar een avond vol verhalen.

- **Incentives: duwtje in de rug voor nazorgprojecten**

Geadopteerden, geboorteparenten en adoptieouders vertellen ons dat ze veel steun ervaren aan ontmoeting met elkaar, aan het delen van verhalen en ervaringen. Sommige adoptiebetrokkene verenigen zich in groep en organiseren af en toe een activiteit of hebben tal van creatieve ideeën om de nazorg voor hun groep nog beter uit te bouwen. Om dergelijke initiatieven te stimuleren, lanceerde Steunpunt Adoptie in september 2019 opnieuw een oproep. Groepen of verenigingen van adoptiebetrokkene konden een projectaanvraag 'uitbouw laagdrempelige nazorg' indienen. Een zesköppige jury koos drie projecten uit die elk 1000 euro ontvingen. Het zijn stuk voor stuk projecten die vernieuwend zijn, die tegemoet komen aan een nood en die laagdrempelige nazorg bevorderen in Vlaanderen.

Begin 2019 organiseerde Netwerk of Bolivian Adoptees met hun incentive een eerste internationale bijeenkomst voor Boliviaans geadopteerden. Uiteindelijk namen meer dan 50 personen uit 8 verschillende landen deel aan het event.

3.2 Online leerplatformen

Kennisplein en WAT WAT

Om het thema adoptie makkelijker tot bij professionals te brengen, sloten we ons aan bij **Kennisplein**. Dit is een dynamisch, online trefpunt voor wie mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie ondersteunt en heeft als doel

Waarde - toegankelijk

We streven ernaar een warme organisatie te zijn: onze deur staat open voor alle adoptiebetrokkenen. We hechten belang aan open en duidelijke communicatie. Onze ondersteuning is vraaggericht en kort op de bal.

actuele en praktijkgerichte kennis te verzamelen en verbinden. Het platform is een initiatief van SAM, steunpunt Mens en Samenleving, in samenwerking met verschillende partners. In 2019 postten we op **Kennisplein** drie artikels, een tool en een recensie.

WAT WAT is een platform van meer dan 70 organisaties die jongeren willen informeren en begeleiden naar advies of hulp. We vulden de vele artikels van de jaren voorheen aan met een artikel over adoptie en afkomst: "Ik ben geadopteerd. Hoe kom ik meer te weten over mijn afkomst?". In 2020 willen we onze kennis en expertise nog meer delen op deze online platformen.

ONZE COMMUNICATIE

WEBSITE

STEUNPUNT ADOPTIE

In 2019 bezochten 25 733 mensen de website van Steunpunt Adoptie. Bezoekers bezochten naast de homepagina vooral de pagina met alle informatie voor adoptieouders. Daarnaast werd ook de FAQ-pagina (Frequently Asked Questions) vaak geconsulteerd.

De pagina van Steunpunt Adoptie werkt doelgroepgericht. Dat betekent o.a. dat we steeds content posten met onze doelgroepen in het achterhoofd. Zo publiceren we bijvoorbeeld nieuwsberichten over allerlei thema's (actualiteit, films en boeken over adopties, verslagen van eigen of externe evenementen die relevant zijn, etc.). Op onze website verzamelen we daarnaast ook relevant wetenschappelijk onderzoek of andere interessante informatie in de **Kennisdatabank**. Op de **Adoptiekaart** verzamelen we gegevens van adoptiesensitieve hulpverleners. In 2020 willen we die kaart nog uitbreiden en ook (para-)medische hulpverleners opnemen.

a-Buddy

In 2019 bezochten 2669 unieke bezoekers de website. In 2018 waren dat er 1210.

De vaakst geconsulteerde pagina's zijn, behalve de homepagina, de aanmeldpagina voor vaste buddy's, de informatiepagina over a-Buddy en de pagina met alle informatie omtrent de chatsessies.

Op de website verschenen acht verhalen die voor de nodige herkenning en erkenning zorgen. Quotes uit deze verhalen doen het steeds goed op sociale media.

NIEUWSBRIEF

We verstuurden acht nieuwsbrieven in 2019. Deze digitale nieuwsbrieven werden verstuurd naar 1104 abonnees.

Naast nieuwsbrieven stuurden we ook nog doelgericht 3 mailingen uit aangaande evenementen en het verjaardagsfeest van a-Buddy.

Waarde - verbinden

Daar waar banden zijn, stellen we versteviging centraal.
Daar waar banden verbroken zijn, stellen we verbinding centraal.
Openheid, empathie en dialoog zijn hierbij onze fundamenteën.

Via de nieuwsbrief informeerden we onze lezers over de geplande vormingen en evenementen van Steunpunt en hielden we hen up-to-date met wat er verscheen op de websites van Steunpunt en a-Buddy.

FACEBOOK

Facebook is en blijft een doeltreffend medium om onze verschillende doelgroepen te informeren, maar ook om voeling te houden met onze doelgroepen. We delen er niet alleen nieuwtjes over onze eigen evenementen, maar ook boeiende vormingen of evenementen van andere organisaties (zoals VCA, VCOK, VAG, verenigingen van geadopteerden), actualiteit, getuigenissen, filmpjes aangaande adoptie en adoptiegerelateerde thema's.

Persoonlijke getuigenissen van geadopteerden en ouders scoren altijd zeer goed, alsook actualiteitsberichten.

ONZE PARTNERS

Als je snel wil gaan, ga alleen. Als je ver wil gaan, ga samen (Afrikaans gezegde)

In functie van ons beleid gingen we in 2019 in overleg met het **VCA** en met het **raadgevend comité** van het VCA.

VCA organiseerde twee samenkomsten van het **'Groot Adoptieoverleg'**. Hierop zijn alle erkende sectorpartners uitgenodigd.

Vier keer per jaar vindt een **ketenoverleg** plaats. De partners die deel uitmaken van de adoptieketen (**Ray Of Hope, Het Kleine Mirakel, FIAC, Adoptiehuis. VCA, de Dienst voor Maatschappelijk Onderzoek**, en Steunpunt Adoptie) nemen deel aan dit overleg. Daarnaast organiseren we met deze partners een **werkgroep nazorg** om onze huidige nazorgwerking op elkaar af te stemmen en uit te bouwen. Samen met de partners in de adoptieketen werkten we in 2019 aan een visietekst en brochure over special needs.

Er vonden in 2019 twee overlegmomenten plaats met de **Centrale Autoriteit in Wallonië**. Tijdens deze overlegmomenten bespraken we de infosessies en voorbereiding: welke thema's brengen zij, welke thema's brengen wij? Op die manier probeerden we in de eerste plaats van elkaar te leren. Ook met de **Dienst Maatschappelijk Onderzoek** vond een dergelijke uitwisseling plaats. Samen met hen toetsten we af welke thema's zij belangrijk vinden en welke thema's wij aan bod laten komen in onze voorbereiding.

In functie van de nazorg gingen we in overleg met diverse partners in de reguliere hulpverlening zoals **CAW's, CLB's, CCG's, psychologen** en therapeuten voor doorverwijzing. We hadden contact met **Expo, SAM en WAT WAT** om onze kennis te delen met andere professionals. Samen met **Kinderwens Vlaanderen** informeren we mensen met een onvervulde kinderwens over de realiteit van adoptie. Ook hadden we contact met verschillende **trefgroepen** en groepen **voor en door geadopteerden** in Vlaanderen.

Voor de uitbouw van ons open aanbod in groep was er overleg en samenwerking met **VCOK** en de Vereniging voor Adoptiekind en Gezin (**VAG**).

Er was herhaaldelijk contact met de leden van **OHUP** (Online Hulp Uitwisselingsplatform), waar expertise rond online hulpverlening gedeeld wordt.

In 2019 gingen we verder met de **denktank**. De denktank brengt mensen bijeen met diverse posities, expertise en kennis (onlinehulp, pleegzorg, kinderrechten, psychologie, sociologie en onderzoek, jeugdhulp). Hun dialoog werpt een licht op inhoudelijke kwesties die het team en andere betrokkenen van en rond het Steunpunt Adoptie bezighouden. De denktank is geen adviesorgaan, het is een platform voor inhoudelijke verdieping, met als eerste en belangrijkste taak de inhoudelijke werking van het Steunpunt te bevruchten en de medewerkers te inspireren.

ONZE MEDEWERKERS

In 2019 namen we afscheid van onze communicatiemedewerker **Amélie** en heetten de nieuwe communicatiemedewerker **Sigrid** en de nieuwe educatieve medewerker **Kristien** welkom in ons team.

We leerden **12 nieuwe buddy's** kennen en samen met hen werken we aan het online hulpverleningsplatform a-Buddy.

Ons personeelsbeleid is gericht op het waarderen, opleiden, ondersteunen en inspireren van het team. Immers, de medewerkers zijn het menselijk kapitaal van een organisatie. Als mensen zich goed voelen op het werk, presteren ze beter, leven ze gezonder, zijn ze meer gemotiveerd en stellen ze zich flexibeler en creatiever op. We zoeken steeds naar een goede afstemming tussen de capaciteiten van de medewerker en de eisen van de functie.

MEDEWERKERS VAN STEUNPUNT ADOPTIE

Amélie Janssens (tot februari 2019) - 0,5 FTE

Sigrid Jacobs (vanaf maart 2019)

Communicatie

Caroline Steurbaut - 0,6 FTE

Algemene administratie

Inge Demol - 0,9 FTE

Directeur

Joske Buyle - 0,2 FTE

Boekhouding

Katherine D'Hoore - 0,5 FTE

Educatief / nazorgmedewerker

Kristina Vanremoortel - 0,8 FTE

Educatief / nazorgmedewerker

Kristien Wouters - 1 FTE

Educatief medewerker (vanaf mei 2019)

Margot Dupont - 1 FTE

Coördinator a-Buddy
Nazorgmedewerker

Nele Vanmassenhove - 0,8 FTE

Educatief / nazorgmedewerker

Pia Dejonckheere - 0,5 FTE

Educatief / nazorgmedewerker
In opdracht van VCA

STAGIAIRES VAN STEUNPUNT ADOPTIE

Linde Lievens en Cato Sannen

Vorig jaar liepen twee studentes stage bij Steunpunt Adoptie vanuit de opleiding Sociale Readaptatiewetenschappen van de UCLL-hogeschool. Beiden 'draaiden mee' in de werking van de organisatie, door o.a. vergaderingen bij te wonen, vormingen te volgen, te helpen bij het adoptiecafé... Cato, een Vietnamees geadopteerde, gaf het kennis-makingsweekend voor de kandidaat-buddy's mee vorm. Linde werkte een brochure uit over de adoptiekaart.

Lien Camps

In 2019 liep ook Lien Camps stage bij Steunpunt Adoptie, masterstudent Gender & Diversiteit aan UGent. Zij werkte binnen onze organisatie aan haar masterproef 'Narratieven van geadopteerden over reizen naar hun herkomstland: kwalitatieve studie omtrent betekenis en identiteit'. Ook zij draaide mee in de werking door vergaderingen bij te wonen, vormingen te volgen en bij te dragen in de organisatie van het symposium.

ONZE PLANNEN VOOR 2020

Het komende jaar werken we extra aan:

- **a-BUDDY**

We blijven eraan werken om a-Buddy bij een breder publiek bekend te maken. In 2020 lanceren we de aB-days en hopen we met de kernwerkgroep de werking van a-Buddy nog efficiënter en doeltreffender te maken.

- **NIEUWSBRIEF VOOR PROFESSIONALS**

We versturen al enkele jaren bijna maandelijks een nieuwsbrief naar een breed publiek. In 2020 willen we graag een tweejaarlijkse nieuwsbrief uitbrengen voor professionals. Deze nieuwsbrief zal relevante content bevatten voor adoptiesensitieve professionelen: van samenvattingen van extern onderzoek tot eigen teksten over adoptiegerelateerde

onderwerpen.

- **SPECIAL NEEDS**

Steeds meer kinderen met special needs vraagt veel van adoptieouders. In 2020 willen we dan ook:

- Samen met VCA en de sector werken aan een visie rond special needs.
- Een brochure uitschrijven voor de nazorgmedewerkers om een goede matching te kunnen doen (draaglast en draagkracht in kaart brengen) en hen voorzien van de nodige ondersteuning.
- Overleggen met experts in de reguliere hulpverlening om goede doorverwijzing en ondersteuning mogelijk te maken via onze adoptiekaart.
- Drie webinars organiseren waarin het onderwerp special needs centraal zal staan.

- **A-SEARCH**

Samen met de sector willen we in 2020 een website creëren die een antwoord biedt op roots- en afstammingsvragen van geadopteerden. In tijden van online communicatie is het zowel voor geadopteerden als voor geboortelouders veel eenvoudiger om contact te zoeken. De website wil geadopteerden helpen, zowel bij hun eigen zoektocht, als bij het beantwoorden van vragen van hun geboortefamilie.

- **BREED NAZORGAANBOD IN VLAANDEREN**

Interlandelijke adoptiediensten krijgen extra subsidies om hun nazorgaanbod uit te breiden. Samen met hen willen we daarom kijken welke vormingen en trainingen we vanaf nu samen kunnen organiseren voor adoptiegezinnen.

We willen de krachten graag bundelen om een breed nazorgaanbod aan te bieden voor de adoptiegezinnen en om de nodige ondersteuning te kunnen bieden voor de nazorgmedewerkers.